

2020/2043(INI)

14.12.2020

NUOMONĖ

Tarptautinės prekybos komiteto

pateikta Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetui

dėl su PPO taisyklėmis suderinamo ES pasienio anglies dioksido mokesčio
mechanizmo kūrimo
(2020/2043(INI))

Nuomonės referentė (*): Karin Karlsbro

(*) Susijusių komitetų procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnis

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Tarptautinės prekybos komitetas ragina atsakingą Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. palankiai vertina Europos Europos tikslą iki 2050 m. socialiai teisingu būdu pereiti prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir tikslą iki 2030 m. 60 proc. sumažinti išmetamą teršalų kiekį; ragina ir toliau išlaikyti aukšto lygmens užmojus klimato atžvilgiu ES prekybos politikoje bei daugelyje kitų politikos sričių; ragina Paryžiaus susitarimą ir jo 1,5 °C tikslą paversti vienu iš pagrindinių prekybos politikos principų, prie kurio privalėtų būti priderintos visos prekybos iniciatyvos ir jų politikos priemonės, jį įtraukiant, *inter alia*, į laisvosios prekybos susitarimus (LPS) kaip esminį elementą; yra įsitikinęs, kad tokia tikslinė prekybos politika gali būti svarbi varomoji jėga skatinant ekonomikos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, kad būtų pasiekti Paryžiaus susitarime ir Europos žaliajame kurse nustatyti klimato tikslai; pabrėžia, kad dėl išaugusio ES užmojų klimato kaitos atžvilgiu lygmens gali padidėti anglies dioksido nutekėjimo rizika; primygtinai ragina Komisiją visose savo politikos srityse atitinkamai užtikrinti visišką apsaugą nuo anglies dioksido nutekėjimo, kartu atsižvelgiant į Europos pramonės ir mažųjų bei vidutinių įmonių (MVĮ) konkurencingumą; pažymi, kad nors 2018 m. Sąjunga savo viduje išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį sumažino 23,2 proc., palyginti su 1990 m. lygiu, jos išmetamas ŠESD kiekis tarptautinėje prekyboje nuolat didėjo; pabrėžia, kad grynasis prekių ir paslaugų importas į ES sudaro daugiau kaip 20 proc. Sąjungos viduje išmetamo CO₂ kiekio;
2. kadangi nėra nustatytos pasaulinės anglies dioksido kainos ir nerastas daugiašalis sprendimas, pritaria Komisijos ketinimams pasiūlyti nustatyti sąžiningą ir skaidų, efektyvų ir rinka grindžiamą ES pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmą su sąlyga, kad jis būtų suderinamas su ES laisvosios prekybos susitarimais ir PPO taisyklėmis (juo nebūtų diskriminuojama ar užslėptai ribojama tarptautinė prekyba) ir būtų proporcingas, pagrįstas principu „teršėjas moka“ ir tinkamas ES klimato politikos tikslams efektyviai pasiekti; mano, kad pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmas turi būti taikomas visų trečiųjų šalių prekėms, kurioms dar netaikoma jokia efektyvi anglies dioksido kainodaros sistema arba lygiavertės priemonės, kurių tikslai ir sąnaudos būtų panašūs į ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ES ATLPS) tikslus ir sąnaudas, kad būtų išvengta bet kokios diskriminacijos dėl kilmės, ir mano, kad sąnaudos, susijusios su mažesnių užmojų anglies dioksido kainodara, turi būti išskaičiuojamos iš pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmo sumos;
3. yra įsitikinęs, kad pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmo tikslas turėtų būti išvengti anglies dioksido nutekėjimo rizikos ES ir taip prisidėti prie bendro tikslo – sumažinti pasaulyje išmetamų teršalų kiekį ir padėti ES įvykdyti savo įsipareigojimus; atkreipia dėmesį į tai, kad ES pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmas yra skirtas vien klimato srities tikslams siekti ir anglies dioksido nutekėjimo rizikai mažinti, ir kad tai turėtų būti daroma proporcingai ir subalansuotai, grindžiama įrodymais ir šis mechanizmas neturi būti netinkamai naudojamas kaip protekcionizmo didinimo, nepateisinamos diskriminacijos ar apribojimų nustatymo priemonė jau ir taip didelę našta patiriančioje pasaulinėje tarptautinės prekybos aplinkoje; todėl ragina vengti pernelyg didelės biurokratijos; pažymi, kad viena iš šios priemonės pasekmių bus

užkirstas kelias gamybos perkėlimo už ES ribų pavojui, kadangi toks perkėlimas galėtu panaikinti ES pastangas mažinti išmetamųjų teršalų kiekį ir populiarinti ES tarptautinę aplinkos apsaugos politiką;

4. pabrėžia, kad bet koks pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmo projektas, kad jis derėtu su PPO taisyklėmis, galėtu būti grindžiamas Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT) nuostatomis, pvz., GATT I straipsniu (didžiausio palankumo režimo principas), III straipsniu (nacionalinio režimo principas) ir, prireikus, XX straipsniu (bendrosios išimties), o jo loginis pagrindas turėtu būti vien tik aplinkosauginis – išmetamo pasaulinio CO₂ kiekio mažinimo ir anglies dioksido nutekėjimo prevencijos tikslas;
5. ragina iki 2021 m. vidurio pateikti išsamius poveikio vertinimus kartu su pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kad būtų užtikrintas kuo didesnis skaidrumas ir paskatos bendradarbiauti, taip pat dirbti kartu su PPO ir ES prekybos partneriais, koordinuojant veiksmus su Europos Parlamentu; pažymi, kad poveikio vertinimas turi būti atliekamas siekiant sumažinti anglies dioksido nutekėjimo riziką, taigi ir bendrą pasaulyje išmetamų teršalų kiekį; todėl prašo Komisijos į poveikio vertinimą įtraukti šiuos aspektus:
 - a. pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmo poveikį tvarioms inovacijoms ir prekybos srautų bei tiekimo grandinių pokyčiams;
 - b. pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmo pridėtinės vertės, palyginti su alternatyviomis pasirinkimo galimybėmis, vertinimą;
 - c. galimus ankstyvojo įgyvendinimo bandomuosius sektorius, kuriuose galima lengvai nustatyti dėl prekių išmetamą anglies dioksido kiekį;
 - d. galimą poveikį ES pramonei, kuris galėtu atsirasti dėl tik pagrindinėmis medžiagomis skirto mechanizmo, dėl kurio galėtu įvykti importo pokyčiai pereinant prie tarpinių ir galutinių produktų, kuriems šis mechanizmas netaikomas, visų pirma tais atvejais, kai mechanizmas pakeičia esamas kovos su anglies nutekėjimu priemones;
 - e. ar ir kaip reikėtu įtraukti ir energetikos sektorių konkrečiu elektros energijos, dėl kurios išmetamas didelis anglies dioksido kiekis, importo atveju;
 - f. galimą poveikį ES įmonėms, ypač MVĮ, pasaulinės konkurencijos požiūriu, jei produktams daro poveikį didesnės jų sudedamųjų dalių kainos;
 - g. pagrindinių kintamųjų, įskaitant į pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmą įtrauktus sektorius, šalis ir išmetamą ŠESD kiekį, derinio ir jų ryšio su esamomis kovos su anglies dioksido nutekėjimu priemonėmis analizę;
 - h. tai, kad būtų skiriamas ypatingas dėmesys mažiausiai išsivysčiusiems šalims, siekiant užtikrinti, kad pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmas nedarytu neigiamo poveikio jų vystymuisi;
6. atkreipia dėmesį į tai, kad poveikio vertinime turi būti atidžiai išnagrinėta, kaip pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmas sąveikautų su esamomis ES apyvartinių taršos

leidimų prekybos sistemos (ATLPS) kovos su anglies dioksido nutekėjimu priemonėmis, įskaitant tai, ar dabartinės priemonės ar nemokami apyvartiniai taršos leidimai pradiniam etape turėtų papildyti pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmą, ar turėtų būti panaikinti, vengiant dvigubos apsaugos ir importo diskriminacijos, ir ar pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmas turėtų būti diegiamas palaipsniui, siekiant užtikrinti suderinamumą su PPO taisyklėmis, kartu išlaikant nuspėjamumą ir stabilumą ES bendrovėms;

7. pabrėžia, kad bet kokių mechanizmu ES ir užsienio pramonė turi būti skatinama gaminti švarius ir konkurencingus produktus ir išvengti anglies dioksido nutekėjimo, nepakenkiant prekybos galimybėms; atkreipia dėmesį į vaidmenį, kurį toks mechanizmas galėtų atlikti, jei jis būtų subalansuotas ir tinkamai įdiegtas, energijai imliose pramonės šakose, pvz., plieno, cemento ir aliuminio, atsižvelgiant į prekybos intensyvumą, pastebimą šiuose sektoriuose, ir jų dalyvavimą apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje;
8. pažymi, kad pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmas yra Europos žaliojo kurso dalis ir priemonė ES tikslui iki 2050 m. užtikrinti, kad grynasis išmetamas ŠESD kiekis būtų lygus nuliui, pasiekti; pažymi, kad pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmas galėtų daryti tiesioginį arba netiesioginį poveikį pramonės sektoriams, kuriuose išmetama daugiausia anglies dioksido ir kuriuose prekiaujama intensyviausiai, ir kad viso proceso metu reikėtų su jais konsultuotis; taip pat pažymi, kad pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmas galėtų padaryti įtaką tiekimo grandinėms, kad jos internalizuotų su anglies dioksidu susijusias išlaidas; pabrėžia, kad bet kokio pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmo valdymas turėtų būti nesudėtingas ir šiuo mechanizmu neturėtų būti sukurta nepagrįsta finansinė ir administracinė našta įmonėms, ypač MVĮ;
9. ragina pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmo pajamas naudoti pasauliniams ir Europos klimato politikos veiksams remti; siūlo nustatyti, kad šias pajamas privalėtų būti reinvestuotos į ES biudžetą mokslinių tyrimų, inovacijų ir anglies dioksido atžvilgiu neutralių technologijų kūrimo tikslais, siekiant remti tvarią pramonės pertvarką, ir į pagalbą klimato srityje, kad būtų užtikrintas suderinamumas su PPO taisyklėmis;
10. reiškia didelį susirūpinimą dėl daugiašalės prekybos sistemos nykimo; ragina Komisiją aktyviai bendradarbiauti su prekybos partnerių vyriausybėmis siekiant užtikrinti nuolatinį dialogą dėl šios iniciatyvos ir taip suteikti paskatų imtis veiksmų klimato kaitos srityje tiek Sąjungoje, tiek jos prekybos partnerėse; pabrėžia, kad prekybos politika gali ir turėtų būti naudojama siekiant remti teigiamą aplinkosaugos darbotvarkę ir išvengti didelių ES ir likusio pasaulio užmojų aplinkos srityje skirtumų, ir kad pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmas turėtų būti parengtas kaip veiksmas, kuriuo papildomi veiksmai pagal Sąjungos laisvosios prekybos susitarimų prekybos ir darnaus vystymosi skyrius; pabrėžia, kad galutinis iniciatyvos tikslas turėtų būti pasaulio lygmens veiksmai, kurie pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmą padarytų nebereikalingu, kadangi visas likęs pasaulis būtų pasiekęs ES užmojų dėl išmetamo CO₂ kiekio mažinimo lygį; todėl mano, kad pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmas turėtų būti laikomas priemone šiam procesui paspartinti, o ne protekcionizmo priemone; tikisi, kad Komisija PPO arba G20 inicijuos derybas dėl

pasaulinio požiūrio;

11. ragina taikyti išmetamo anglies dioksido kiekio apskaičiavimo metodą, kuriuo nebūtų skiriami ES ir trečiųjų šalių gamintojai ir kuris kaip įmanoma tiksliau atspindėtų faktinį dėl atitinkamų prekių išmetamą anglies dioksido kiekį; atkreipia dėmesį į sunkumus, susijusius su dėl ES valstybių narių ir trečiųjų šalių produktų išmetamo anglies dioksido kiekio apskaičiavimu, ir ragina nuolat dėti pastangas siekiant užtikrinti dėl produktų išmetamo anglies dioksido kiekio palyginamumą; pabrėžia, kad dėl sudėtinių produktų išmetamo anglies dioksido kiekio stebėjimo ir sekimo technologija galėtų būti naudinga užtikrinant pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmo taikymą šiems produktams; pažymi, kad pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmas turi teikti paskatas šalims ir gamintojams dalytis informacija apie anglies dioksido kainodarą ir dėl produktų išmetamą anglies dioksido kiekį;
12. mano, kad tarptautinė prekyba ir prekybos politika yra pagrindiniai veiksniai, padedantys pereiti prie neutralaus poveikio klimatui, efektyvaus išteklių naudojimo ir žiedinės pasaulio ekonomikos, todėl remia pasaulines pastangas siekiant įgyvendinti JT darnaus vystymosi tikslus (DVT) ir Paryžiaus susitarimą; mano, kad būtina skubiai siekti išsamios PPO reformos, kad ji galėtų užtikrinti sąžiningą prekybą ir kartu kovą su pasauliniu atšilimu; pažymi, kad GATT taisyklės buvo priimtos dar 1947 m. ir mano, kad jas reikia persvarstyti atsižvelgiant į dabartinę klimato krizę; tikisi, kad Komisija skubiai imsis iniciatyvos dėl PPO reformos, kad būtų pasiektas suderinamumas su klimato srities tikslais; ragina Komisiją dėti daugiau pastangų siekiant pasaulio mastu nustatyti CO₂ kainodarą ir palengvinti prekybą klimato ir aplinkos apsaugos technologijomis, pvz., pasitelkiant tokias prekybos politikos iniciatyvas kaip PPO susitarimas dėl aplinkosaugos prekių.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	10.12.2020
Galutinio balsavimo rezultatai	+ : 34 - : 2 0 : 5
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Udo Bullmann, Jordi Cañas, Daniel Caspary, Miroslav Číž, Arnaud Danjean, Paolo De Castro, Emmanouil Fragkos, Raphaël Glucksmann, Enikő Győri, Roman Haider, Christophe Hansen, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Herve Juvin, Karin Karlsbro, Maximilian Krah, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Emmanuel Maurel, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafeala, Inma Rodríguez-Piñero, Massimiliano Salini, Helmut Scholz, Sven Simon, Dominik Tarczyński, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Jan Zahradil
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Marco Campomenosi, Nicola Danti, Manuela Ripa

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

34	+
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Daniel Caspary, Arnaud Danjean, Enikő Győri, Christophe Hansen, Danuta Maria Hübner, Gabriel Mato, Massimiliano Salini, Sven Simon, Jörgen Warborn
S&D	Udo Bullmann, Miroslav Číž, Paolo De Castro, Raphaël Glucksmann, Bernd Lange, Margarida Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt
RENEW	Barry Andrews, Jordi Cañas, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Nicola Danti, Marie-Pierre Vedrenne
ID	Herve Juvin, Danilo Oscar Lancini, Marco Campomenosi
VERTS/ALE	Manuela Ripa, Heidi Hautala, Sara Matthieu
ECR	Emmanouil Fragkos
NI	Tiziana Beghin, Carles Puigdemont i Casamajó

2	-
ID	Roman Haider, Maximilian Krah

5	0
ECR	Geert Bourgeois, Dominik Tarczynski, Jan Zahradil
GUE/NGL	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė